

για τους ΑΙΤΟΥΝΤΕΣ
(σύμφωνα με την υπ' αριθμ. Α60/Σ14/2025 Απόφαση της ΔΕ του ΤΕΕ/ΤΑΣΕ)

ΟΡΟΙ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΓΝΩΜΟΣΥΝΩΝ

A. Γενικές Πληροφορίες

1. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του προεδρικού διατάγματος της 10/16.01.1935 «περί καθορισμού των επί των διαιτησιών και πραγματογνωμοσυνών δικαιωμάτων του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδος και των παρ' αυτού διοριζομένων διαιτητών και πραγματογνωμόνων»:

“Το Τεχνικόν Επιμελητήριον δικαιούται, τη αιτήσῃ οιοιδήποτε εις την εκτέλεσιν πραγματογνωμοσυνών επί τεχνικών ζητημάτων, εμπιπτόντων εις την αρμοδιότητα και την εμπειρίαν των μελών αυτού, ως ταύτα καθορίζονται εκ των εκάστοτε περί μελών του Τ.Ε.Ε. κειμένων διατάξεων”.

2. Αντικείμενο Πραγματογνωμοσυνών, που εκτελούνται κατά την ανωτέρω διάταξη, αποτελούν, επομένως, τεχνικά θέματα, όπως π.χ. οι εκτιμήσεις κατασκευών και εγκαταστάσεων, οι επιμετρήσεις τεχνικών εργασιών, οι διαπιστώσεις κακοτεχνιών και η εκτίμηση του τρόπου και κόστους αποκατάστασής τους, η εξήγηση φαινομένων τεχνικής φύσεως (ρήγματα σε οικοδομικά στοιχεία, υγρασίες κ.λ.π.), ο έλεγχος εφαρμογής τεχνικών προδιαγραφών και όρων σε κατασκευές, ο έλεγχος εφαρμογής του Γ.Ο.Κ., ο προσδιορισμός του σταδίου εξέλιξης του έργου, η σωστή λειτουργία εγκαταστάσεων και μηχανημάτων, ο έλεγχος θορύβου ή ρυπάνσεως από τη λειτουργία εγκαταστάσεων κ.λ.π. Οι πραγματογνώμονες, που ορίζονται από το ΤΕΕ/ΤΑΣΕ, αποφαινόμενοι επί των τιθεμένων τεχνικών ζητημάτων και δεν επιλύουν ζητήματα νομικής φύσεως.
3. Η κατά τα ανωτέρω διενεργούμενη Πραγματογνωμοσύνη δεν έχει σχέση με εκείνην, που διατάσσεται από τις δικαστικές αρχές, κατά τα άρθρα 368 επ. του Κ.Πολ.Δικ., ούτε επηρεάζεται από την τυχόν δικαστική πορεία της υπόθεσης.

B. Υποβολή αίτησης

1. Προκειμένου το ΤΕΕ να ορίσει Πραγματογνώμονα, απαιτείται η υποβολή σχετικής αίτησης εκ μέρους του ενδιαφερομένου, η οποία πρέπει να περιλαμβάνει:
  - Πλήρη στοιχεία του αιτούντος (Όνοματεπώνυμο, Διεύθυνση κατοικίας και αλληλογραφίας, Τηλέφωνα επικοινωνίας)
  - Πλήρη στοιχεία (Όνοματεπώνυμο, Διεύθυνση κατοικίας και αλληλογραφίας, Τηλέφωνα επικοινωνίας) των λοιπών εμπλεκόμενων μερών, τα οποία αφορά το τεχνικό ζήτημα, που θα αποτελέσει αντικείμενο της Πραγματογνωμοσύνης.Σημειώνεται ότι το ΤΕΕ/ΤΑΣΕ θεωρεί απαραίτητη την ενημέρωση των εμπλεκόμενων - καθ' οιονδήποτε τρόπο - πλευρών σε μια υπόθεση και τη συμμετοχή τους στη διαδικασία,

εφόσον και τα ίδια το επιθυμούν. Ως εκ τούτου, η ακρίβεια των στοιχείων επικοινωνίας είναι σημαντική, προκειμένου να μην υπάρξουν καθυστερήσεις (επιστροφή αλληλογραφίας, αδυναμία του Πραγματογνώμονα να επικοινωνήσει με κάποιο μέρος).

- **Σύντομο ιστορικό και περιγραφή του αντικειμένου της Πραγματογνωμοσύνης.**
  - **Τα θέματα – ερωτήματα επί των οποίων ζητείται η γνωμοδότηση του Πραγματογνώμονα (π.χ. διαπίστωση, διερεύνηση αιτίων, διατύπωση προτάσεων – λύσεων, επιμέτρηση, καθορισμός ορίων, εκτίμηση κόστους κ.λ.π.), διατυπωμένα με σαφήνεια και ακρίβεια.**
2. Αιτήσεις που δεν περιέχουν τα στοιχεία της προηγούμενης παραγράφου ή δεν προσδιορίζουν με σαφήνεια το αντικείμενο της ζητούμενης Πραγματογνωμοσύνης, δεν παραλαμβάνονται από την Υπηρεσία του ΤΕΕ/ΤΑΣΕ και απορρίπτονται ως αόριστες. Εάν η αίτηση είναι πλήρης, ο αιτών αφού μελετήσει τους παρόντες όρους διενέργειας της Πραγματογνωμοσύνης, δηλώνει εγγράφως ότι τους αποδέχεται ανεπιφύλακτα και τους υπογράφει.

Γ. Δαπάνη Πραγματογνωμοσύνης

1. Για την κατάθεση της αίτησης και την εκ μέρους του αιτούντα ανεπιφύλακτη αποδοχή των παρόντων όρων, ο αιτών πρέπει να καταβάλλει σε λογαριασμό του ΤΕΕ/ΤΑΣΕ στην Τράπεζα της Ελλάδος προκαταβολή έναντι της συνολικής δαπάνης της Πραγματογνωμοσύνης. Το ποσό της προκαταβολής έχει οριστεί στα 1752,00 €, αλλά είναι δυνατό να διαφοροποιηθεί ανάλογα το εύρος και τον όγκο του αντικειμένου της πραγματογνωμοσύνης, αλλά και σε περιπτώσεις, κατά τις οποίες απαιτείται ορισμός περισσότερων του ενός Πραγματογνωμόνων.
2. Αν για τη διερεύνηση των θεμάτων, επί των οποίων ζητείται η πραγματογνωμοσύνη, το ΤΕΕ/ΤΑΣΕ κρίνει αναγκαίο, να οριστούν Πραγματογνώμονες περισσότερων της μιας ειδικοτήτων (π.χ. Αρχιτέκτονας Μηχανικός και Ηλεκτρολόγος Μηχανικός), ενημερώνει προ της καταθέσεως της προκαταβολής τον αιτούντα. Στην περίπτωση αυτή, το ποσόν της, κατά την προηγούμενη παράγραφο, προκαταβολής πολλαπλασιάζεται με τον αριθμό των Πραγματογνωμόνων, που πρέπει να οριστούν.
3. Μετά την αποδοχή του ορισμού του, ο πραγματογνώμονας προεκτιμά την αμοιβή του κοινοποιώντας την στο ΤΕΕ/ΤΑΣΕ, το οποίο στη συνέχεια γνωστοποιεί τη συνολική δαπάνη στον αιτούντα. Εφόσον ο αιτών καταβάλλει το ποσό, ο Πραγματογνώμονας προχωρά στη διενέργεια της Πραγματογνωμοσύνης.

Σε περίπτωση που ζητηθεί από τον αιτούντα ματαίωση της πραγματογνωμοσύνης:

- i. αμέσως μετά την υποβολή της σχετικής αίτησης και προτού ορισθεί Πραγματογνώμονας, ή αφού έχει ορισθεί Πραγματογνώμονας, ο οποίος όμως κατά δήλωσή του δεν έχει επιληφθεί ακόμα της υπόθεσης, επιστρέφεται ολόκληρο το ποσό της προκαταβολής.
- ii. αφού έχει ορισθεί Πραγματογνώμονας, ο οποίος βεβαιώνει εγγράφως ότι έχει ήδη επιληφθεί της υπόθεσης και αναφέρει ακριβώς τις μέχρι τη διακοπή ενέργειές του, με την αντίστοιχη αμοιβή του, το ΤΕΕ/ΤΑΣΕ εκκαθαρίζει την έως τη στιγμή της διακοπής δαπάνη και επιστρέφει στον αιτούντα το υπόλοιπο.

Η δαπάνη περιλαμβάνει την αμοιβή του πραγματογνώμονα (2/3 του συνόλου) και τα δικαιώματα του ΤΕΕ (1/3 του συνόλου).

Δ. Ορισμός Πραγματογνώμονα

1. Το ΤΕΕ/ΤΑΣΕ ορίζει κάθε φορά ως Πραγματογνώμονα Μέλος του, που έχει την κατάλληλη ειδικότητα για τη διεξαγωγή της αιτούμενης Πραγματογνωμοσύνης.
2. Το έγγραφο ορισμού του Πραγματογνώμονα κοινοποιείται σε όλα τα εμπλεκόμενα μέρη (αιτούντα, Πραγματογνώμονα και λοιπά εμπλεκόμενα μέρη). Στο έγγραφο αυτό, αναγράφεται το όνομα, το επώνυμο, η ειδικότητα, η επαγγελματική διεύθυνση του πραγματογνώμονα, τα αντίστοιχα στοιχεία του αιτούντος την πραγματογνωμοσύνη και κάθε άλλου εμπλεκόμενου μέρους, καθώς επίσης και τα τηλέφωνα επικοινωνίας όλων των ανωτέρω.

Ε. Διενέργεια Πραγματογνωμοσύνης

1. Ο Πραγματογνώμονας αντιμετωπίζει τον αιτούντα και τα λοιπά εμπλεκόμενα μέρη ισότιμα. Ζητά από αυτούς να του παράσχουν κάθε στοιχείο, που κατά την κρίση του, είναι αναγκαίο ή χρήσιμο για τη διεξαγωγή της πραγματογνωμοσύνης. Τέτοιου είδους στοιχεία, καθώς και υπομνήματα με τις απόψεις τους, έχουν τη δυνατότητα να προσκομίσουν στον Πραγματογνώμονα ο αιτών και κάθε εμπλεκόμενο μέρος, υποβοηθούμενοι, εφόσον το επιθυμούν, από τεχνικό σύμβουλο.
2. Ο Πραγματογνώμονας, σε συνεννόηση με όλα τα εμπλεκόμενα μέρη ορίζει, το συντομότερο δυνατόν, ημέρα αυτοψίας. Αυτοψία είναι δυνατόν να διενεργηθεί χωριστά με κάθε εμπλεκόμενο μέρος, αν το επιβάλουν οι μεταξύ τους σχέσεις και το επιθυμούν και τα ίδια. Ο αιτών έχει την αποκλειστική ευθύνη να διασφαλίσει στον Πραγματογνώμονα την πρόσβαση στο προς διερεύνηση αντικείμενο και στα στοιχεία που το αφορούν. Ειδικώς ο αιτών έχει την υποχρέωση να λάβει κάθε αναγκαίο δικαστικό ή άλλο μέτρο, προκειμένου να καταστεί δυνατή η διενέργεια αυτοψίας από τον Πραγματογνώμονα. Αν ο αιτών παραλείψει να λάβει τα αναγκαία μέτρα, με αποτέλεσμα να μην καταστεί δυνατή η διενέργεια αυτοψίας από τον Πραγματογνώμονα, ο τελευταίος διακόπτει την Πραγματογνωμοσύνη και συντάσσει σχετική Έκθεση Ενεργειών, την οποία αποστέλλει στο ΤΕΕ/ΤΑΣΕ. Αν ο αιτών επιθυμεί τη διακοπή της Πραγματογνωμοσύνης, οφείλει να ενημερώσει άμεσα τον Πραγματογνώμονα και γραπτώς το ΤΕΕ/ΤΑΣΕ προκειμένου να διακοπεί και η χρέωσή του.
3. Σε περιπτώσεις, όπου για τη διενέργεια της Πραγματογνωμοσύνης, απαιτούνται μεγάλες μετακινήσεις (π.χ. σε νησιά) ή διανυκτερεύσεις ή σημαντικές αμοιβές σε τρίτους (τοπογραφικό συνεργείο, συνεργείο επιμετρήσεων, εργαστηριακές μετρήσεις, ειδικές δοκιμές) τα σχετικά έξοδα και μόνον αυτά (εισιτήρια, έξοδα διανυκτέρευσης, αμοιβές συνεργείων, έξοδα εργαστηριακών μετρήσεων και ειδικών δοκιμών) καταβάλλονται απ' ευθείας από τον αιτούντα στον Πραγματογνώμονα, στο εργαστήριο ή στο συνεργείο αντίστοιχα. Τα σχετικά παραστατικά, που αφορούν τον Πραγματογνώμονα, ανταποδίδονται στον αιτούντα (αντίγραφά τους, υπογεγραμμένα από τον αιτούντα, προσκομίζονται στο ΤΕΕ/ΤΑΣΕ κατά την παράδοση της Έκθεσης). Η επιλογή των κατάλληλων συνεργείων ή εργαστηρίων γίνεται από τον Πραγματογνώμονα.

4. Ο Πραγματογνώμονας διερευνά αυστηρώς και μόνον τα τεχνικά ζητήματα, επί των οποίων έχει ζητηθεί η πραγματογνωμοσύνη. Ζητήματα μη τεχνικά, τα οποία τίθενται ενδεχομένως με τη σχετική αίτηση δεν εξετάζονται από τον Πραγματογνώμονα.
5. Ο Πραγματογνώμονας δεν επιτρέπεται να ανακοινώσει το πόρισμα ή στοιχεία της Έκθεσής του στον αιτούντα ή σε οποιοδήποτε άλλο εμπλεκόμενο μέρος.
6. Κατά τη διάρκεια διενέργειας της Πραγματογνωμοσύνης, καθώς και μετά την κατάθεση της Έκθεσης του Πραγματογνώμονα, δεν επιτρέπεται η υποβολή προσθέτων ερωτημάτων, ακόμη και αν αυτά αφορούν το αντικείμενο της ίδιας Πραγματογνωμοσύνης. Η υποβολή σχετικού αιτήματος ισοδυναμεί με κατάθεση αίτησης νέας Πραγματογνωμοσύνης και ακολουθείται η διαδικασία των κεφαλαίων Β, Γ και Δ του παρόντος. Ως αίτηση για τη διεξαγωγή νέας πραγματογνωμοσύνης, θεωρείται και η εκ μέρους των λοιπών εμπλεκόμενων μερών υποβολή πρόσθετων ερωτημάτων και μάλιστα, είτε αυτά υποβληθούν πριν, είτε μετά την κατάθεση της Έκθεσης Πραγματογνωμοσύνης. Και στις δύο ανωτέρω περιπτώσεις ορίζεται, κατά προτίμηση, από το ΤΕΕ ο ίδιος Πραγματογνώμονας.

ΣΤ. Παράδοση της Έκθεσης Πραγματογνωμοσύνης

1. Η Έκθεση Πραγματογνωμοσύνης κατατίθεται από τον Πραγματογνώμονα στο ΤΕΕ/ΤΑΣΕ. Το ΤΕΕ/ΤΑΣΕ ενημερώνει εγγράφως και τα λοιπά εμπλεκόμενα μέρη περί της ολοκλήρωσης και της παραλαβής από τον αιτούντα της Έκθεσης Πραγματογνωμοσύνης. Σε κάθε περίπτωση, μετά την παραλαβή της Έκθεσης από αιτούντα, το ΤΕΕ/ΤΑΣΕ διατηρεί το δικαίωμα να χορηγήσει ατελώς αντίγραφο της ίδιας Έκθεσης προς κάθε τρίτο, που επικαλείται ιδιαίτερο έννομο συμφέρον.
2. Δικαίωμα ενστάσεως επί της Έκθεσης Πραγματογνωμοσύνης δεν αναγνωρίζεται. Ο αιτών διατηρεί το δικαίωμα εντός τριών (3) το πολύ μηνών από την παραλαβή της Έκθεσης Πραγματογνωμοσύνης να ζητήσει εγγράφως διευκρινίσεις επί σημείων της. Η σχετική αίτηση υποβάλλεται στο ΤΕΕ/ΤΑΣΕ, το οποίο τη διαβιβάζει στον Πραγματογνώμονα και την κοινοποιεί στα λοιπά εμπλεκόμενα μέρη. Δικαίωμα παροχής διευκρινίσεων διατηρεί επίσης κάθε άλλο εμπλεκόμενο μέρος, εφ' όσον υποβάλει σχετικό αίτημα στο ΤΕΕ/ΤΑΣΕ, εντός τριών (3) το πολύ μηνών από την, κατά την προηγούμενη παράγραφο, κοινοποίηση ολοκλήρωσης και της παραλαβής από τον αιτούντα της Έκθεσης Πραγματογνωμοσύνης. Η απάντηση του Πραγματογνώμονα κοινοποιείται στον αιτούντα και στα λοιπά εμπλεκόμενα μέρη.